

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatului Taboră Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019 în cauza penală în privința lui

Taboră Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar din c. XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX, bd. XXXXX, XX, ap.XX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.12.2017–05.10.2018;

Instanța de apel: 20.10.2018–23.01.2019;

Instanța de recurs: 21.05.2019-06.11.2019

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 august 2011, I. Taboră a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții privind activitatea contabilă pe un termen de 5 ani;

- în baza art.361 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții privind activitatea contabilă pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate C. Bolea și P. Bolea, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința instanța s-a stabilit că, I. Taboră exercitând în perioada anilor 2008-2009, conform ordinului din 02.05.2007, funcția de contabil-șef al SRL ”Pecos Auto”, urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești a societății indicate, acționând prin înșelăciune și abuz de încredere, a întocmit dispoziții de plată bancare, în care a contrafăcut personal semnăturile din numele directorului adjunct al societății P. Bolea, prin scrierea în rubrica ”semnătura emitentului”, a cuvântului „Bolea”, și executând semnătura sa autentică în aceeași rubrică, s-a prezentat la filiala nr. 7 a BC „Mobias Banc” S.A., amplasată pe bd. Renașterii 7, mun. Chișinău, ca reprezentant al societății dispunând colaboratorilor băncii transferarea de pe contul bancar al societății cu nr. XXXXX, pe

contul de card personal cu nr. XXXXX, a mijloacelor bănești, conform ordinelor de plată: nr.71 din 07.07.2008 în sumă de 7 000 lei; nr.62 din 03.06.2008 în sumă de 2 500 lei; nr.10 din 20.03.2008 în sumă de 150 000 lei; nr.78 din 18.07.2008 în sumă de 18 000 lei; nr.83 din 24.07.2008 în sumă de 6 000 lei; nr.87 din 01.08.2008 în sumă de 6 000 lei; nr.89 din 19.08.2008 în sumă de 6 000 lei; nr.96 din 25.08.2008 în sumă de 5 000 lei; nr.103 din 04.09.2008 în sumă de 5 000 lei; nr.106 din 12.09.2008 în sumă de 6 000 lei; nr.111 din 24.09.2008 în sumă de 3 200 lei; nr.122 din 16.10.2008 în sumă de 2 200 lei; nr.127 din 06.11.2008 în sumă de 4 500 lei; nr.138 din 18.11.2008 în sumă de 3 200 lei; nr.141 din 24.11.2008 în sumă de 2 000 lei; nr.147 din 04.12.2008 în sumă de 2 000 lei; nr.153 din 10.12.2008 în sumă de 2 000 lei; nr.166 din 29.12.2008 în sumă de 3 000 lei; nr.4 din 19.01.2009 în sumă de 3 000 lei; nr.32 din 12.02.2009 în sumă de 8 000 lei; nr.38 din 18.02.2009 în sumă de 8 500 lei; nr.45 din 24.02.2009 în sumă de 17 600 lei; nr.63 din 12.03.2009 în sumă de 3 000 lei; nr.65 din 17.03.2009 în sumă de 4 800 lei; nr.85 din 27.04.2009 în sumă de 4 200 lei; nr.87 din 29.04.2009 în sumă de 7 600 lei; nr.98 din 12.05.2009 în sumă de 5 500 lei; nr.101 din 19.05.2009 în sumă de 3 500 lei; nr.110 din 11.06.2009 în sumă de 5 000 lei; nr.119 din 19.06.2009 în sumă de 20 000 lei; nr.120 din 24.06.2009 în sumă de 2 000 lei; nr.126 din 01.07.2009 în sumă de 1 295 lei; nr.136 din 16.07.2009 în sumă de 6 000 lei; nr.154 din 07.08.2009 în sumă de 6000 lei; nr. 163 din 02.09.2009 în sumă de 6000 lei; nr. 25 din 05.10.2009 în sumă de 5 500 lei; nr.216 din 11.11.2009 în sumă de 5 000 lei; ordinul de plată fără număr în sumă de 6 500 lei; nr.191 din 15.10.2009 în sumă de 2 500 lei, în sumă totală de 347 095 lei, pe care i-a însușit și i-a utilizat în scopuri personale.

Aționând cu același scop, de dobândire ilicită a mijloacelor bănești a SRL ”Pecos Auto”, I.Taboră, prin înșelăciune și abuz de încrederea acordată, s-a prezentat la BC „Mobias Banc” SA, la filiala nr. 7, situată pe bd. Renașterii, mun. Chișinău, ca reprezentant al societății și anume în calitate de contabil șef, unde, invocând factorilor de decizie ai acesteia, precum că ar fi fost împuternicit să ridice în numerar de pe contul bancar al societății cu nr. XXXXX - mijloace bănești, care ar fi fost datorate lui I. Taboră de către societate, a întocmit cecuri bancare pe titularul I. Taboră în care, pentru a da valabilitate tranzacției în dreptul rubricii ”semnătura emitentului” subrubrica ”prima” a executat scrierea cuvântului „Bolea”, iar în subrubrica „a doua” a plasat semnătura sa personală și în baza cărora a încasat în numerar de pe contul societății și însușind mijloace bănești conform cecurilor nr.046504 din 28.07.2009 – 16 500 lei, nr.046505 din 26.08.2009 – 12 000 lei, nr.046506 din 28.10.2009 – 9 350 lei, nr.046507 din 30.10.2009 – 11 150 lei, iar în total suma de 49 000 lei pe care a utilizat-o în scopuri personale.

La fel, în desfășurarea activității infracționale, I. Taboră exercitând funcția indicată supra, acționând cu același scop, prin înșelăciune și abuz de încredere acordată, aflându-se în biroul contabilității SRL „Pecos Auto” din mun. Chișinău, com. Bubuieci, str-la Tudor Bubuieci,10, sub pretextul achitării parțiale a datoriei societății față de fondatorul C. Bolea, a ridicat din casieria societății și a însușit mijloace bănești în sumă de 190 173 lei.

Cu scopul înlesnirii faptului sustragerii, I. Taboră a perfectat următoarele dispoziții de plată (de casă) conform cărora de către C. Bolea ar fi fost ridicate din casieria societății ca achitare parțială a datoriei următoarele mijloace bănești: conform dispoziției de plată nr.7 din 01.02.2008 suma de 943 lei; conform dispoziției de plată nr.14 din 25.02.2008 suma de 5 000 lei; conform dispoziției de plată nr.12 din 27.02.2008 suma de 5 500 lei; conform dispoziției de plată nr.12 din 29.02.2008 suma de 30 695 lei; conform dispoziției de plată nr.15 din 04.03.2008 suma de 6 300 lei; conform dispoziției de plată nr.17 din

11.03.2008 suma de 4 350 lei; conform dispoziției de plată nr.18 din 17.03.2008 suma de 6 300 lei; conform dispoziției de plată nr.20 din 31.03.2008 suma de 1 874,36 lei; conform dispoziției de plată nr.22 din 03.04.2008 suma de 3 800 lei; conform dispoziției de plată nr.24 din 04.04.2008 suma de 350 lei; conform dispoziției de plată nr.32 din 10.04.2008 suma de 500 lei; conform dispoziției de plată nr.27 din 14.04.2008 suma de 12 500 lei; conform dispoziției de plată nr.28 din 21.04.2008 suma de 6 250 lei; conform dispoziției de plată nr.38 din 06.06.2008 suma de 3 122,08 lei; conform dispoziției de plată nr.39 din 08.07.2008 suma de 7 162,23 lei; conform dispoziției de plată nr.41 din 15.07.2008 suma de 3 000 lei; conform dispoziției de plată nr.42 din 31.07.2008 suma de 7 728,71 lei; conform dispoziției de plată nr.43 din 28.08.2008 suma de 5 236,86 lei; conform dispoziției de plată nr.45 din 30.09.2008 suma de 7 377,21 lei; conform dispoziției de plată nr.49 din 22.10.2008 suma de 1 100 lei; conform dispoziției de plată cu nr.52 din 31.10.2008 suma de 2 259,15 lei; conform dispoziției de plată nr.54 din 25.11.2008 suma de 1 500 lei; conform dispoziției de plată nr.56 din 28.11.2008 suma de 4 317,79 lei; conform dispoziției de plată nr.58 din 02.12.2008 suma de 4 500 lei; conform dispoziției de plată nr.1 din 12.01.2009 suma de 5 560 lei; conform dispoziției de plată nr.4 din 30.01.2009 suma de 500,90 lei; conform dispoziției de plată nr.7 din 05.02.2009 suma de 1 290 lei; conform dispoziției de plată nr.10 din 11.02.2009 suma de 1 160 lei; conform dispoziției de plată nr.13 din 13.02.2009 suma de 800 lei; conform dispoziției de plată nr.14 din 27.02.2009 suma de 12 700,82 lei; conform dispoziției de plată nr.16 din 05.03.2009 suma de 3 056 lei; conform dispoziției de plată nr.19 din 11.03.2009 suma de 7 200 lei; conform dispoziției de plată nr.22 din 27.03.2009 suma de 4 985 lei; conform dispoziției de plată nr.25 din 31.03.2009 suma de 2 376,70 lei; conform dispoziției de plată nr.26 din 10.04.2009 suma de 1 068,10 lei; conform dispoziției de plată nr.27 din 17.04.2009 suma de 2 839,62 lei; conform dispoziției de plată nr.29 din 19.05.2009 suma de 6 575 lei; conform dispoziției de plată nr.31 din 28.05.2009 suma de 2 952,57 lei; conform dispoziției de plată nr.33 din 05.06.2009 suma de 4 500 lei; conform dispoziției de plată nr.34 din 08.06.2009 suma de 780 lei; conform dispoziției de plată nr.35 din 30.06.2009 suma de 2 287,39 lei; conform dispoziției de plată nr.36 din 13.07.2009 suma de 1 580 lei; conform dispoziției de plată nr.37 din 22.07.2009 suma de 790 lei; conform dispoziției de plată nr.38 din 28.07.2009 suma de 9 220,48 lei; conform dispoziției de plată nr.39 din 26.08.2009 suma de 550,97 lei; conform dispoziției de plată nr.40 din 28.08.2009 suma de 270 lei; conform dispoziției de plată nr.41 din 30.09.2009 suma de 218 lei; conform dispoziției de plată nr.44 din 19.10.2009 suma de 1 800 lei; conform dispoziției de plată nr.46 din 20.10.2009 suma de 500 lei; conform dispoziției de plată nr.48 din 28.10.2009 suma de 1 770 lei; conform dispoziției de plată nr.49 din 30.10.2009 suma de 1 183 lei; conform dispoziției de plată nr.51 din 02.11.2009 suma de 8 500 lei; conform dispoziției de plată nr.53 din 13.11.2009 suma de 630 lei; conform dispoziției de plată nr.55 din 16.11.2009 suma de 1 250 lei, acestea fiind perfectate cu încălcarea procedurii stabilite, în lipsa semnăturilor necesare, iar semnătura din rubrica „conducător” a dispoziției de plată nr.7 din 01.02.2008 a executat-o I. Taboră prin scrierea cuvântului „Bolea”.

Astfel, I. Taboră a sustras de la societatea comercială SRL „Pecos Auto” mijloace bănești în proporții deosebit de mari în sumă totală de 586 268 lei.

Tot el, I. Taboră, exercitând funcția de contabil-șef al SRL „Pecos Auto” conform ordinului din 02.05.2007, a confecționat, deținut și a folosit documente oficiale false în perioada anilor 2008-2009, în circumstanțele menționate supra, întocmind dispoziții de plată bancare, în care a contrafăcut personal semnăturile din numele directorului adjunct al

societății P. Bolea, prin scrierea în rubrica „semnătura emitentului” a cuvântului „Bolea” și executând semnătura sa autentică în aceeași rubrică, le-a prezentat filialei nr.7 a BC „MobiasBanc” SA, situată pe bd. Renașterii,7, mun. Chișinău, dispunând colaboratorilor băncii transferarea de pe contul bancar al societății cu nr. XXXXX pe contul de card personal cu nr. XXXXX a mijloacelor bănești în sumă totală de 347 095 lei.

Tot el, acționând cu același scop și în circumstanțele menționate mai sus, a întocmit cecuri bancare pe titularul I. Taboră în care în dreptul rubricii „semnătura emitentului” subrubrica „prima” a executat scrierea cuvântului „Bolea”, iar în subrubrica „a doua” a plasat semnătura sa personală, în baza cărora a încasat de pe contul societății SRL ”Pecos Auto” mijloace bănești în sumă totală de 49 000 lei.

Tot el, I. Taboră, cu același scop, aflându-se în biroul contabilității SRL ”Pecos Auto”, situată în mun. Chișinău, com. Bubuieci, str-la Tudor Bubuieci ,10, a perfectat cu încălcarea procedurii stabilite, în lipsa semnăturilor necesare, dispoziții de plată (de casă) menționate mai sus, precum că C. Bolea a ridicat din casieria societății ca achitare parțială a datoriei mijloace bănești în sumă de 190 173 lei.

3. Sentința a fost contestată cu apeluri de către inculpatul I. Taboră și avocații acestuia Gh. Amihalachioaie și I. Istratii, care au solicitat casarea acesteia, și pronunțarea unei noi hotărâri, de achitare.

3.1. Apel împotriva sentinței a declarat și reprezentantul părții vătămate S.C. „Pecos Auto” SRL, C. Bolea, care a solicitat casarea parțială a acesteia în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, cu dispunerea încasării de la inculpat în beneficiul S.C. „Pecos Auto” prejudiciul material în sumă de 586 268 lei,

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012, apelurile declarate au fost admise, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și soluționării acțiunii civile, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care I. Taboră a fost condamnat:

- în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea contabilă pe un termen de 5 ani;

- în baza art.361 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 1 an închisoare.

În conformitate cu prevederile art.84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i s-a stabilit pedeapsa de 8 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea contabilă pe un termen de 5 ani.

Prin aceeași decizie, a fost admisă acțiunea civilă, s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul S.C.„Pecos Auto” SRL prejudiciul material în sumă de 563 456,46 lei.

În rest, sentința a fost menținută

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpat și avocații acestuia I. Istratie și V. Postolache, care au solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 iulie 2013 recursurile ordinare au fost respinse ca inadmisibile.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 februarie 2014 s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul I. Taboră, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 august 2016 s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul I. Taboră, ca fiind declarat repetat.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 18 februarie 2016 s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul I. Taboră, ca fiind declarat repetat.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2017 s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul I. Taboră, pe motiv că nu întrunește cerințele de conținut.

11. La 28 august 2017 I. Taboră a declarat cerere de revizuire, care invocând prevederile art. 458 alin.(3) pct.3 și pct.4 Cod de procedură penală, a solicitat revizuirea procesului penal.

12. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 octombrie 2018 cererea depusă de condamnatul I. Taboră a fost respinsă ca neîntemeiată.

13. Nefiind de acord cu sentința menționată, a declarat apel condamnatul care a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, cu admiterea cerințelor invocate în cererea de revizuire a procesului penal.

În argumentarea cererii de apel s-au invocate următoarele motive:

- instanța de fond a neglijat jurisprudența CEDO, prevederile Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, prevederile Constituției RM și Hotărârile Curții Constituționale, precum și prevederile Codului penal și Codului de procedură penală;

- nu au fost examinate toate cererile, probele, motivele invocate, precum și hotărârile judecătorești emise pe caz;

- la examinarea cererii de revizuire, instanței nu i s-a prezentat și nu au fost interpellate toate materialele cauzei penale de condamnare, cât și materialele tuturor cauzelor la care s-a făcut referire în cererea de revizuire și au atribuiție nemijlocită cu cauza penală respectivă;

- fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate și respectiv faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, în urma căreia persoana a fost condamnată pentru o faptă neprevăzută de legea penală;

- instanța a neglijat prevederile art.427 alin.(1) pct.11) și art.443 alin.(1) pct. 10) Cod procedură penală, deoarece motivele invocate de instanță se încadrează în prevederile date, iar prevederile art.458 alin.(3) pct.3) Cod procedură penală nu expune obligativitatea prezentei a două sau mai multor hotărâri irevocabile care să nu poată fi atacate reciproc în același timp printr-o cale de atac, cu excluderea reciprocă și dispozițiile acestor hotărâri să necesite prezența soluției asupra aceluiași fapte și persoane;

- în cererea de revizuire și în cererile suplimentare au fost enumerate un șir de hotărâri judecătorești irevocabile care nu se pot concilia între ele din următoarele motive: de Colegiul penal a Curții Supreme de Justiție au fost emise decizii în urma examinării unor cereri înaintate într-o ordine procesuală, iar Colegiul samavolnic le-a examinat în altă ordine procesuală;

- încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15.04.2016 (dosar nr.10-37/16) a fost emisă în baza art.41 și art.313 Cod procedură în lipsa plângerii respective;

- răspunsul nr.4-35/7-1312 din 26.09.2014 a fost emis de președintele Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău în urma examinării unei cereri înaintate față de Colegiul penal și nu președintelui Colegiului. Conform scrisorii de expediere nr.4-35/6-989 din 14.08.2014, de către Curtea de Apel Chișinău au fost interpellate materialele cauzei penale de condamnare pentru examinarea cererii respective;

- Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01.03.2017 (dosar nr.25c-242/16) menținută prin Decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 30.07.2017 (dosar

nr.2r-798/17), care au fost emise în rezultatul executării încasării acțiunii civile admise de Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău în cauza penală de condamnare a lui I. Taboră prin ce au fost grav încălcate prevederile art.24 alin.(2) Codul familie și art.353 Cod civil;

- atât organul de urmărire penală, cât și instanțele judecătorești nu au probat faptul că, prejudiciul constatat și mărimea acțiunii civile admise în cauza penală are careva atribuție la imobilul urmărit integral de executorul judecătoresc pentru executarea încasării prejudiciului și acțiunii civile admise de Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău;

- orice recalificare a faptelor incriminate de Codul penal în urma efectului retroactivității legii, nu contravine legislației penale, având în vedere că, aplicarea retroactivității este condiționată de ameliorarea situației persoanei care a comis infracțiunea.

În conformitate cu art.15 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care enunță - dacă ulterior comiterii infracțiunii legea prevede aplicarea unei pedepse mai ușoare, delincventul trebuie să beneficieze de aceasta. În legislația penală a RM, au efect retroactiv doar legile penale mai blânde, inclusiv și legile penale care prevăd condiții mai ușoare, care ușurează pedeapsa, stabilesc o pedeapsă alternativă mai blândă. Astfel, răspunsul nr.21 -658/10-2199 din 03.11.2015 emis de Procuratura Generală, menționează că: ”în cazul concret, legea penală are efect retroactiv, adică este aplicabilă faptelor săvârșite până la adoptarea ei doar în cazul, în care ameliorează situația asupra căreia se răsfrânge. În cazul în care se insistă asupra examinării faptei în baza căreia a fost condamnat prin judecată”; prin răspunsul nr.33-78pet/14-9972 din 12.11.2015, Procuratura mun. Chișinău a refuzat în pornirea procedurii de revizuire a cauzei penale respective pe motivul că: ”se solicită de facto aplicarea retroactivității legii penale și reieșind din prevederile art.469-471 Cod procedură penală, aplicarea și punerea în aplicare a prevederilor art.art.10-10' Cod penal în așa cazuri este de competența judecătoriei de drept comun”.

În speță mărimea prejudiciului calculat și stabilit după intrarea în vigoare a Legii nr.277-XVI din 18.12.2008 nu putea fi calificat ca sustragere prin escrocherie în proporții deosebit de mari conform prevederilor art.126 Cod penal.

La examinarea cererilor înaintate privind aplicarea retroactivității legii, instanța a ignorat prevederile art.471 alin.(2) Cod procedură penală, adică nu a solicitat dosarul penal în baza căruia a fost condamnat, nefiind luate în considerație răspunsurile sus-enumerate.

Instanța a ignorat faptul că, hotărârile la care s-a referit revizuentul au fost emise în urma examinării cererilor înaintate în procedură separată, adică în urma soluționării chestiunilor privind executarea pedepsei penale.

În speță au fost încălcate și prevederile art.25 alin.(4) din Constituție, deoarece apelantul a fost reținut și plasat în loc de detenție fără a fi emisă o încheiere și un mandat de arest în baza unei sentințe care nu era intrată în vigoare.

La examinarea cererii de revizuire, instanței nu i s-au prezentat toate materialele cauzei penale de condamnare și anume lipseau corpurile delictive, instanța nu a luat în considerație și răspunsul nr.4-35/7-1312 din 26.09.2014, la cererea înaintată în ordinea prevăzută de art.470 alin.(3) Cod procedură penală, fapt despre care s-a invocat și în cererea de revizuire.

Astfel, instanța nu a soluționat just fondul cauzei în vederea respectării drepturilor persoanelor participante la un proces echitabil.

14. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 23 ianuarie 2019 apelul declarat a fost respins ca nefondat.

15. În argumentarea deciziei adoptate instanța de apel a reținut că instanța de fond la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că lipsesc temeiuri de revizuire a sentinței.

Ținând cont de temeiurile invocate de condamnatul I. Taboră pentru declararea cererii de revizuire prevăzute la art.458 alin.(3) pct.3) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul a conchis că instanța de fond just a constatat că, prin sentința Judecătorei Rîșcani num. Chișinău din 16 august 2011, I. Taboră a fost condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții privind activitatea contabilă pe un termen de 5 ani, și în baza art.361 alin. (2) Cod penal la 2 ani închisoare. În temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial a pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții privind activitatea contabilă pe un termen de 5 ani.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012, au fost admise apelurile declarate de inculpatul I. Taboră, de avocații acestuia și de reprezentantul SC „Pecos Auto” SRL, C. Bolea, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și soluționării acțiunii civile, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care I. Taboră a fost condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea contabilă pe un termen de 5 ani și în baza art.361 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 1 an închisoare, iar conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa - 8 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea contabilă pe un termen de 5 ani. Prin aceeași decizie, a fost admisă acțiunea civilă înaintată de reprezentantul SC „Pecos Auto” SRL și s-a încasat de la I. Taboră în beneficiul SC „Pecos Auto” SRL prejudiciul material în sumă de 563 456.46 lei, în rest sentința a fost menținută.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2013, au fost respinse ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către inculpatul I. Taboră și avocații acestuia I. Istrati și V. Postolache fiind menținută decizia instanței de apel.

Cu referire la temeiul de drept prevăzut la art.458 alin.(3) pct. 4) Cod procedură penală, care stipulează, Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă, instanța a relevat următoarele:

La data de 23.02.2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a pronunțat hotărârea privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale art.186 Cod de procedură penală, specificând că, arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă totală de cel mult 12 luni, care include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară până la emiterea încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau la momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond. Mandatul de arest se eliberează pentru un termen de până la 30 de zile. Secare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăși 30 de zile, atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei.

Aici Colegiul penal a reținut prevederile art.26 alin.(7) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din 13.12.1994 care stipulează că Hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor, precum și prevederile art.3 alin.(1) Cod procedură penală, din care rezultă că la desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Astfel, instanța de apel ținând cont de normele de drept sus menționat a conchis, că efectele Hotărârii nr.3 din 23.02.2016 a Curții Constituționale, nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privința cărora există o sentință de condamnare, iar cauza se examinează în instanța de apel; persoanele care s-au aflat în stare de arest mai

mult de 12 luni, la data pronunțării prezentei hotărâri; în cazul unei sentințe privative de libertate, durata arestului se scade din termenul pedepsei, în condițiile legii.

Prin urmare Colegiul penal a statuat că, instanța de fond just și întemeiat a constatat că, hotărârea Curții Constituționale la care face trimitere condamnatul I. Taboră a fost pronunțată în perioada când în privința acestuia deja exista o sentință de condamnare definitivă și irevocabilă, iar perioada aflării condamnatului în arest preventiv a fost inclusă complet în termenul pedepsei.

În concluzie instanța de apel a relevat că, Hotărârea Curții Constituționale nr.3 din 23.02.2016 nu produce careva efect juridic asupra sentinței de condamnare pronunțate în privința lui I. Taboră și respectiv, nu servește temei pentru revizuirea procesului penal.

Cu referire capătul de cerere înaintat în baza art.458 alin.(3) pct. 3) Cod procedură penală, care prevede că două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia, Colegiul penal a reținut că, instanța de judecată just și întemeiat a constatat că hotărârile judecătorești la care face trimitere condamnatul I. Taboră nu cad sub incidența noțiunii de „două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia”, or din analiza instituției de conciliere instanța a stabilit că este în drept de a declanșa revizuirea cauzei penale, dacă există două sau mai multe **sentințe/decizii** pronunțate de instanțele penale care soluționează fondul cauzei, care nu pot fi atacate în același timp printr-o altă cale de atac, se exclud reciproc și dispozițiile acestor sentințe/decizii conțin soluții asupra aceluiași fapt și persoane.

Astfel, Colegiul penal a conchis că din cercetarea încheierilor, deciziilor instanțelor de fond și de recurs menționate instanța de judecată corect nu a stabilit careva sentințe sau decizii pronunțate de instanțele penale ce soluționează fondul cauzei asupra persoanei și care s-ar exclude reciproc.

Colegiul penal a respins ca nefondate alegațiile apelantului prin care s-a indicat că în speță nu au fost examinate pe deplin toate circumstanțele de fapt și de drept, și a menționat că revizuirea este o cale de retractare a sentinței și nu de reformare. În cadrul revizuirii temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale ce s-ar încadra în art.458 Cod de procedură penală, astfel, legiuitorul prevede, expres, că nu orice faptă sau circumstanță poate justifica o cerere de revizuire, ci numai acelea de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărârii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că, acel condamnat este nevinovat ori a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat sau dovedesc că, cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată; au două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia; sau Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art.458 CPP.

În concluzie instanța de apel a conchis că argumentele invocate de condamnatul I. Taboră sunt nefondate dat fiind faptul că acestea nu reprezintă careva temei de a interveni în hotărârile judecătorești definitive întrucât lipsesc motivele deschiderii procedurii de revizuire în baza prevederilor art. 458 alin.(3) pct.3) Cod de procedură penală.

16. Împotriva hotărârilor judecătorești la 26.03.2019 a declarat recurs ordinar I. Taboră, care solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri cu admiterea integrală a cerințelor înaintate de revizuent.

În argumentarea recursului s-au invocat următoarele motive:

- în speță a avut loc încălcarea prevederilor art.2,6 pct.44, 7, 10,19 Cod de procedură penală, art.8,4, 20-22 din Constituția Republicii Moldova, art.4 pct.2 Protocolul nr.7 CEDO, art.6 pct.1, art.7, art.45 pct.1 CEDO;

- potrivit Codului de procedură penală în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată se declară recurs în anulare. Cu toate că codul nu prevede temei de revizuire „s-a constatat un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care este de natură să afecteze hotărârea pronunțată”, însă acest temei a fost invocat la toate etapele de examinare a cauzei în fond. Însă la caz a avut loc încălcarea prevederilor art.19 alin.(3), 254 alin.(1), 314 alin.(1) Cod de procedură penală, nefiind întreprinse toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea nemijlocită, sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, astfel fiind ignorate cele declarate în perioada urmăririi penale și examinării cauzei de toate instanțele judecătorești;

- instanța de apel a motivat că legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art.458 CPP. În cazul concret legiuitorul nu prevede procedura de admitere a revizuirii pentru repararea erorilor și omisiunilor în cauza penală respectivă, însă au fost ignorate prevederile art.7 alin.(2) și alin.(5) Cod de procedură penală;

- în speță, nu au fost întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. d) cod penal;

- persoana a fost condamnată pentru o faptă neprevăzută de legea penală (acțiuni imputate în alin.(5) art.190 Cod penal pentru fapte săvârșite până la intrarea în vigoare a Legii nr.277-XVI din 18.12.2008);

- la examinarea cauzei instanța de fond cât și cea de apel nu au examinat corpurile delictive;

- toate hotărârile pronunțate în speță sunt nemotivate, astfel conform practicii CEDO neexpunerea unei cerințe se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții posibilitate de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art.6 alin.(1) CEDO;

16.1 La 23 iulie 2019 I. Taboră a declarat recurs suplimentar prin care a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel era obligată să atragă atenția că inculpatul a fost arestat în baza sentinței instanței de fond, care contrar prevederilor art. 329,342 și 384 Cod de procedură penală a modificat măsura de reprimare în arest din sala de judecată, or codul de procedură de judecată nu prevede așa noțiune ca „sala de judecată”;

- instanța de apel și-a depășit atribuțiile acordate prin lege și a comis o eroare gravă, care poate fi înlăturată numai prin revizuirea procesului penal, cu acordarea tuturor drepturilor legale specifice unui proces echitabil pe caz;

- condamnatul la examinarea cererii de revizuire a fost escortat însă în dispoziția de executare a sentinței nu se prevede escortarea sau etaparea condamnatului la proces fără emiterea mandatului de arestare conform art.25 din Constituție și art.185-186 Cod de procedură penală. Nici o instanță care a examinat cererea de revizuire nu au respectat Legea unde aceste erori apar ca vicii fundamentale, care au afectat grav procedura precedentă.

17. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitând respingerea acestora, deoarece argumentele la care se referă recurentul sunt neîntemeiate. Mai mult, argumentele date au fost anterior invocate în cererea de revizuire și apel, acestea

fiind obiect de examinare în instanțele ierarhic inferioare.

A mai menționat că, instanțele inferioare s-au pronunțat cu privire la vinovăția lui I. Taboră, iar Codul de procedură penală indică expres care sunt temeiurile de revizuire ale unei hotărâri judecătorești, astfel că motivele invocate privind nevinovăția inculpatului și neîntrunirea elementelor infracțiunii nu se regăsesc printre acestea.

18. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal conchide că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat la 26 martie 2019

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Conform art.424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Recurentul în recursul ordinar declarat, semnalează temeiuri de casare a hotărârii instanței de apel, prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Lecturând textul deciziei instanței de apel, Colegiul penal constată, că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Colegiul penal, analizând conținutul recursului declarat și decizia atacată, consideră că alegațiile recurentului sunt neîntemeiate, or, instanța de apel la judecarea apelului declarat a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct.15 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult, instanța de recurs reține și faptul, că argumentele invocate de recurent, au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărârile pronunțate.

În continuare Colegiul penal menționează faptul că, recurentul în cererea de revizuire și pe parcursul examinării cauzei a susținut temeiurile de revizuire prevăzute de art.458 alin.(3) pct.3) și pct. 4) Cod de procedură penală, și anume: - două sau mai multe hotărâri judecătorești nu se pot concilia; - Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă;

În acest context instanța de recurs subliniază că revizuirea reprezintă calea de atac extraordinară prin care hotărârile judecătorești ce nu reflectă adevărul sunt scoase de sub autoritatea lucrului judecat, fiind viciate, pe fond, datorită necunoașterii în întregime a

situației de fapt, a folosirii probelor false sau a coruperii subiecților oficiali care au desfășurat procesul, fie de existența a două sau mai multe hotărâri judecătorești inconciliabile, sau când Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respective.

Finalitatea revizuirii constă în înlăturarea erorii juridice, iar funcția procesuală a instanței se concentrează în înlesnirea descoperirii adunării și deducerii în fața justiției a unui material probator cu totul inedit sau cel puțin necunoscut instanței, care să permită cunoașterea erorii judiciare și lichidarea ei.

Astfel că, declararea neconstituționalității prevederilor art.186 al Codului de procedură penală cu privire la termenul deținerii în stare de arest preventiv nu afectează fondul cauzei penale și nu poate constitui un temei de revizuire a deciziei de condamnare, potrivit art.458 alin.(3) pct. 4) Cod de procedură penală.

Totodată, potrivit hotărârilor judecătorești irevocabile, termenul aflării inculpatului în stare de arest preventiv a fost inclus în termenul pedepsei stabilite condamnatului. În aceste condiții Colegiul lărgit consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, deoarece instanța de apel n-a admis o eroare gravă de fapt, care ar afecta soluția acesteia.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar, urmează a fi declarat inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul ordinar declarat la data de 23 iulie 2019

Colegiul penal constată că, cu excepția căii ordinare de atac - recursul ordinar, legea procesual penală nu face careva mențiuni referitor la declararea suplimentară a recursului ordinar și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare, decât cele prevăzute la art.422 Cod de procedură penală.

Astfel, în cazul în care, persoanele menționate în dispoziția art.421 Cod de procedură penală, care au declarat în termen recurs ordinar, iar ulterior au depus recursuri suplimentare, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ele se încadrează în termenul de 30 zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Reținând faptul că, I. Taboră a depus recurs suplimentar la data de 23.07.2017, adică după expirarea termenului legal de 30 zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, ca fiind declarat peste termen.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat sau declarat peste termen.

În acest context, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat la 26.03.2019 de către I. Taboră, ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel declarat suplimentar la 23.07.2019, ca fiind declarat peste termen.

19. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Taboră Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui ***Taboră Ion***:

- cel din 26 martie 2019, ca fiind vădit neîntemeiat;
- cel din 23 iulie 2019, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 05 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac